

500 éves a reformáció

Luther-nyomtatványok az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltárban

Az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár a Kulturális Örökség Napján, a reformáció 500. évfordulója alkalmából Luther Márton munkásságát és tanításának magyarországi hatását tükröző válogatott dokumentumok bemutatásával tisztelgett a reformátor előtt.

A kiállítás megnyitóján, 2017. szeptember 16-án Varga Klára főigazgató-helyettes mondott köszöntőt, és dr. Knapp Éva tudományos referens, a kiállítás kurátora tartott előadást a könyvtárban őrzött, a témához kapcsolódó dokumentumkínálatról. A kiállítás kiindulópontként Luther a korban elterjedt teológiai tételekkel kapcsolatos véleményét tükröző latin és anyanyelvű prédikációit sorakoztatja fel, többek között a hitből való megigazulásról, a Szentháromságról, a Tízparancsolatról és az utolsó ítéletről.

A kiállítási műtárgyak között fellelhető Luther németre fordított Bibliája, melynek kapcsán a kiállítás kurátora kiemelte, hogy a XVI. századi, családi eseményekről szóló tulajdonosi bejegyzésekkel ellátott példány a címlap tanúsága szerint a XVIII. század második felében került könyvtárunk gyűjteményébe. A gazdagon illusztrált kötetből származik a kiállítás arculatát is meghatározó kép, mely a *Jelenések könyvének* egyik híres eseményéhez készült. Luther humanista fordításokat is felhasználva, héber és görög eredeti szövegekből kiindulva készítette el a német nyelvű változatot. A Luther-Biblia szélesebb társadalmi körök számára is lehetővé tette a Szentírás olvasását, rendkívüli népszerűsége téve szert, és több nemzeti nyelvű fordítás mintájává, mérföldkövévé vált. A tudományos referens előadásában kitért a magyarországi reformátorok tanításainak és Biblia-fordításainak jelentőségére és kultúraformáló szerepére is.

A megnyitót színes programsorozat gazdagította. Szilvász Viktória hegedű-, és Rudolf András brácsaművész Händel, Bach és Schubert válogatott műveiből adtak kamarakoncertet. A reformáció jubileumán Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzata ünnepélyes keretek között több kiadványunkat is örökbe fogadta. A felajánlott nagyvonalú támogatásból Luther Zsoltárok könyvének német fordítása, Andreas Graff poétikai szabályokat tartalmazó gyűjteménye, valamint Méliusz Juhász Péter református vallás hit- és erkölcstani összegzését tartalmazó műve kerül restaurálásra. Wohlmuth István, az önkormányzat kulturális tanácsnoka köszöntőjében kiemelte kulturális örökségünk védelmének fontosságát, hiszen közös felelősségünk az európai és nemzeti értékeink megőrzése a felnövekvő nemzedékek számára.

Fél évezreddel ezelőtt Luther Márton fellépése átalakította a korabeli Európa vallási arculatát, megváltoztatta a Szentíráshoz fűződő személyes viszonyt és újra bibliai alapokra helyezte a hit világát. Wittenbergben kitűzött 95 tétele máig ható reformok sorozatát indította el, melyek a társadalom valamennyi szegmensében tükröződnek. Biblia-fordítása emberek tömegei számára tette elérhetővé a Szentírás szavait. Kiállításunk a gyűjteményünkhöz tartozó értékek felvonultatásával izgalmas diskurzusra, és a reformáció örökségének felfedezésére invitálja az érdeklődőket.

Guth Holda

Jegyzet

A kiállítás plakátját és kapcsolódó képeinket lásd e lapszám borítóján! (A szerk.)